Nummer 4.3 - mei 2017

De Natuurkijker

Nieuwsblad van IVN en KNNV Amersfoort e.o.

Uitgebreide agenda
Natuuracademie: planten
Lariksen nader bekeken
Verslagen twee vogelexcursies

Van de redactie

Er zijn de komende tijd veel activiteiten. Daarom weer een tussentijdse digitale Natuurkijker.

Bij de voorpagina: het is weer knoktijd om de mooiste vrouw te krijgen. Hier twee scholeksters in krijgsdans.

Agenda

6 t/m 14 mei: Nationale Vogelweek. Zie hier onder en op www.vogelweek.nl .

Zaterdag 6 mei, 9.30 – 16.30 uur: mee helpen met onderhoud aan de natuurtuin Liendert. Een stukje groen midden in een stadswijk. Locatie: hoek Wiekslag en Wielewaalstraat. Meer informatie: http://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/agenda/natuurtuin-liendert .

Zaterdag 6 mei: KNNV-vogelexcursie naar Erkemederstrand. Grote kans Nachtegaal en Grasmus te horen. Start 9.00 uur vanaf carpoolplaats Leusden. Dan zijn we om 9.15 uur aan het einde van de Erkemederweg. Om inzicht te krijgen hoeveel auto's nodig zijn is opgave gewenst, via tel. 06-54622698. Liefst uiterlijk 24 uur van te voren.

Zondag 7 mei, 10.00 – 12.00 uur: Kuierend vogelen over de Zomerdijk in de Eempolder. Start vanaf de Theetuin Eemnes. Vrijwillige bijdrage. Zie www.vogelweek.nl .

Maandag 8 mei, 20.00 – 21.30 uur: gierzwaluwen tellen. Meer info: http://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/agenda/gierzwaluwen-tellen . Aanmelden via: cnme@amersfoort.nl .

Dinsdag 16 mei 19.30 – 21.30 uur: gierzwaluwen tellen. Zie maandag 8 mei.

Woensdag 10 mei, 14.00 – 16.00 uur: Vogels en natuur langs de Laak: kinderfietsexcursie vanaf de Kooi, Bunschoten. Zie www.vogelweek.nl .

Donderdag 11 mei, 20.00 – 22.00 uur: avondvogel- en vleermuisexcursie: Coelhorst vanaf de Plank, Hoogland. Vrijwillige bijdrage. Zie www.vogelweek.nl .

12 t/m 21 mei: Week van ons Water: Waterkwaliteit staat centraal. Zie www.onswater.nl .

Zaterdag 13 mei, 10.00 – 12.00 uur: vogelexcursie met de Fietsboot en met een vogeldeskundigenaar Baarn, en fietsend door de polder weer terug naar Amersfoort. Start Grote Koppel, opstapplaats fietsboot. Meer informatie: www.eemlijn.nl .

Zaterdag 13 mei, 11:00 - 16:00 uur: Schaapscheerdersfeest bij stadsboerderij De Vosheuvel: De schapen worden geschoren en kinderen kunnen van alles doen met de wol. Kosten € 2,50 p.p. Heiligenbergerweg 187, Amersfoort. Zie www.devosheuvel.nl .

Zondag 14 mei, 10.00 – 12.00 uur: vogelexcursie met de Fietsboot en met een vogeldeskundige naar Baarn, en fietsend door de polder weer terug naar Amersfoort. Start Grote Koppel, opstapplaats fietsboot. Meer informatie: www.eemlijn.nl .

Zondag 14 mei, 13.00 – 16.00 uur: Moederdag in de polder: met high tea na vogelexcursie. Locatie nog niet bekend. Zie www.vogelweek.nl .

Woensdag 17 mei, 9.30 – 11.30 uur: water- en modderdiertjes bekijken in de Struintuin. Voor kleuters, met ouders, oma, opa. € 2,50 per kind. Aanmelden niet nodig. De Groene Belevenis, Hamersveldseweg 107 te Leusden.

Woensdag 17 mei, 19.30 – 21.30 uur: Natuuracademie: wilde planten in je eigen buurt: Meer info: http://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/natuuracademie. Aanmelden via CNME@amersfoort.nl .De Groene Belevenis, Hamersveldseweg 107 te Leusden. Kosten €15,-, KNNV- en IVN-leden Amersfoort € 10 ,-.
Zaterdag 20 mei, 10.00 - 12.00 uur: vervolgexcursie.

Donderdag 18 mei, 20.00 - 21.30 uur: lezing over de natuurvriendelijke veranderingen van de nu over zes kilometer meanderende

Modderbeek. Boerderij Groot Zandbrink, Postweg 1, Leusden. Inloop vanaf 19 uur. Er is een expositie. Toegang gratis. Zie https://www.youtube.com/watch?v=kNyCCqSyots .

Zaterdag 20 mei, 10.00 – 11.30 uur: wandelexcursie naar de Bomkrater en Viskom bij Leusden. Luister naar verhalen over de bomkraters en de viskom. Meer informatie en aanmelden op: www.degroenebelevenis.nl bij volwassenen. Kosten: €3,50 voor volwassenen en € 2,50 voor kinderen. De Groene Belevenis, Hamersveldseweg 107, Leusden. Tel. 033 - 303 49 40.

Zaterdag 20 mei, 9.00 - 10.30 uur: natuurwandeling vanaf stoomgemaal Arkemheen, Nijkerk. Zeedijk 6, 3861 MD Nijkerk. www.bezoekarkemheen.nl .

Zondag 21 mei, 12.00 – 17.00 uur: Grote Groene Dag: groene markt met veel informatiekramen over duurzaamheid, natuur en groen. Er is ook voor kinderen veel te doen en te zien. www.facebook.com/neusvoorcontact. Het Groene Huis, Schothorsterlaan 21 te Amersfoort. Voor meer informatie zie: www.hetgroenehuisamersfoort.nl .

Zondag 21 mei, 14.00 - 16.00 uur: IVN-publieksexcursie: Vergeten wandeling: Deze wandeling is in het verleden uitgezet door IVN-gidsen, maar is nauwelijks gebruikt. Het is een combinatie van de geschiedenis van Zon & Schild en interessante bomen. Start: Parkeerplaats Zon & Schild, Utrechtseweg 266, 3818 EW Amersfoort. Deelname is gratis. Honden kunnen niet mee. Informatie: www.ivnamersfoort.nl .

Donderdag 25 mei, 11.00 – 16.00 uur: Hemelvaartmaaldag stoomgemaal Arkemheen: Natuuractiviteiten nog niet bekend. Toegang inclusief activiteiten: €3,50 voor volwassenen, kinderen t/m 14 jaar €1,75. Meer info: Bezoekerscentrum Arkemheen, Zeedijk 6, 3861 MD Nijkerk. www.bezoekarkemheen.nl

Zaterdag 27 mei, 22.00 – 0.00 uur: Vleermuisboot: vleermuisdeskundige Zomer Bruijn vertelt over de leefgewoontes van vleermuizen. Onderweg zijn diverse vleermuizen te horen en te zien. Kosten: 9 euro. Reserveren gewenst. Inlichtingen: Waterlijn, Krommestraat 5, 033 - 465 46 36, www.amersfoort-rondvaarten.nl .

Zondag 28 mei, 10.00 – 12.00 uur: vogelexcursie met de Fietsboot en met een vogeldeskundigenaar Baarn, en fietsend door de polder weer terug naar Amersfoort. Start Grote Koppel, opstapplaats fietsboot.

Meer informatie: www.eemlijn.nl .

Zaterdag 3 juni, 10.00 – 12.00 uur: vogelexcursie met de Fietsboot en met een vogeldeskundigenaar Baarn, en fietsend door de polder weer terug naar Amersfoort. Start Grote Koppel, opstapplaats fietsboot.

Meer informatie: www.eemlijn.nl .

Zaterdag 3 juni, 19.00 – 20.30 uur: Natuur op de kademuur: De schipper/floraspecialist vertelt over de bijzondere flora op de Amersfoortse kademuren. Kosten € 9,- Reserveren gewenst. Waterlijn, Krommestraat 5, 3811 CA Amersfoort. 033-465 46 36/ www.amersfoort-rondvaarten.nl

Zaterdag 3 juni, 9.30 – 16.30 uur: mee helpen met onderhoud aan de natuurtuin Liendert. Een stukje groen midden in een stadswijk. Locatie: hoek Wiekslag en Wielewaalstraat.

Meer informatie: http://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/agenda/natuurtuin-liendert .

Zondag 4 juni, 14.00 – 16.00 uur: werkles eetbare wilde planten: Wat kan je eten in de wilde natuur, hoe maak je het klaar en hoe smaakt het? Kosten: waardebepaling achteraf. Locatie: nader te bepalen.

Meer info: www.transitieschool.nl. Aanmelden via info@transitieschool.nl.

Natuuracademie: minicursus planten

De Natuuracademie verzorgt een minicursus over planten, op woensdagavond 17 mei een theorieavond en zaterdagmorgen 20 mei een excursie.

Overal staan wilde planten: langs de stoep, in bermen en plantsoenen en tussen de mooie bloemen in je tuin.

In de bloementuin noemen we deze planten al gauw onkruid, maar als je wat beter en nauwkeuriger kijkt, kun je de mooiste vormen en kleuren ontdekken. Je kunt met gemak tientallen soorten vinden.

Tijdens de theorieavond wordt uitgelegd hoe een plant in elkaar zit en hoe hij zich voortplant. Verder worden veel voorkomende plantenfamilies besproken. Soorten daar van zijn vaak in je omgeving te vinden.

Na deze cursus kun je doorstromen naar de werkgroep Planten determineren van de KNNV. Docent: Arie van den Bremer

De cursus is woensdag 17 mei van 19.30 tot 21.30 uur in het gebouw van De Groene Belevenis, Hamersveldseweg 107 in Leusden.

De excursie is op zaterdag 20 mei van 10.00 tot 12.00 uur. De locatie wordt woensdagavond bekend gemaakt.
Je kunt je opgeven per e-mail: cnme@amersfoort.nl.

De kosten bedragen € 15,-, inclusief iformatie op papier. KNNV- en IVN-leden van de afdeling Amersfoort betalen 10 euro.

De Natuuracademie is een samenwerking van CNME Landgoed Schothorst en de regionale afdelingen van KNNV en IVN in Amersfoort en omgeving.

Europese kegel

Europese Lork

Lariks ja, maar welke?

door Arie van den Bremer

De KNNV doet dit jaar natuuronderzoek op begraafplaats De Rusthof aan de Dodeweg. Dit gebeurt op verzoek van Renée van Assema van natuurcentrum CNME Amersfoort.

De KNNV zoekt elk jaar voor haar leden een project waar zij hun onderzoeks-energie kwijt kunnen. Leuk en leerzaam. Dit jaar kwamen we bij Rusthof uit. Een totaal ander biotoop dan de Hoge Klei of de Heiligenbergerbeek waar we eerder waren.

Japanse lork

Het is daar net een arboretum en we hebben gelukkig twee professionele dendrologen van buiten de KNNV bereid gevonden te helpen met het inventariseren en determineren.
De Rusthof heeft wel een groot Eurofleurgehalte. Met vele soorten Japanse esdoorns en cipressen: hangend en staand, blauw, groen en geel.

En er staan Lariksen, maar de vraag is: welke. Bij Eurofleur staan ze ook en dan gelijk de hangende en dergelijke.
In Heukels' staan er gelukkig maar twee, en daar houd ik het maar even bij. Daar is de wetenschappelijk naam Larix en de Nederlandse Lork. De soorten die daar onderscheiden worden zijn de Europese lork en de Goudlork. De laatste wordt in de volksmond Japanse genoemd.
De verschillen? Ik ben daarvoor naar het arboretum in Doorn geweest; daar staan ze allebei. Het aardige is daar dat elke boom een naamkaartje heeft.
Er zijn kleine verschillen in maximum hoogte, kleur van twijgen en bast. Allemaal moeilijk en die sla ik maar over.

De kegel heeft bij de Japanse omgekrulde schutbladen. Daar tussen de zogenaamde naakte zaden die er uit vallen als je een kegeltje op zijn kop houdt. Bij de Europese zijn de schubben dicht op elkaar aangedrukt. Dit verschil is én makkelijk én het doorslaggevende kenmerk. Zie de foto's.
De bladen vallen in de herfst bij beiden af en komen in april weer in de vorm van

Japanse kegel

Mannenbloem

toefjes terug. Bij een ceder blijven ze in de winter aanwezig.
Dan de bloemen. Een Lork is eenhuizig maar heeft eenslachtige bloemen: vrouwelijke en mannelijke en die zijn erg mooi. Er zitten erg veel mannelijke bloemen aan de twijgen. Ze zitten soms maar een paar centimeter uit elkaar, zijn geel van kleur, eivormig, hooguit een centimeter lang en leveren veel stuifmeel.
De vrouwelijke bloemen zijn spaarzaam en ik kom ze vooral tegen bij bomen in het vrije veld die goed belicht zijn. De bloem van de twee lorksoorten hebben dezelfde vorm, maar de kleur verschilt. De Europose is diep rood en de Japanse is meer roze. Zie de foto's.

Japanse Lork

Nu blijkt dat alle lorken die ik in onze omgeving zie Japanse zijn. Ik heb aan de boswachter van Den Treek-Henschoten gevraagd of zij ook Europese lorken hebben, maar het antwoord was nee. Ze zijn voor houtproductie minder geschikt, was de argumentatie.

Bij het zoeken naar vrouwelijke bloemen viel op dat je erg veel kegels ziet maar toch weinig bloemen. Hoe kan dat? De verklaring is eigenlijk heel simpel. Bij Grove den en Douglasspar ligt de bodem vol met losse kegels en bij Lorken blijven ze zitten aan hun takjes en vallen dus ook niet direct op de grond. Ze gaan met tak en al naar beneden en raken dan verstrikt in onderliggende gezonde dikkere takken. Zo kan een heel dek met kegeltjes ontstaan en soms zo erg dat de boom bijna vol raakt en het zonlicht op lagere niveaus wordt weggenomen. Dan wordt het een donker bos. De kegels die we zien vormen dus een verzameling van misschien wel tien jaren kegels aanmaken. Zeker wel tien als je naar de verhouding kijkt tussen het aantal oude kegels en de kegels die in een nieuw jaar worden aangemaakt.

Ik heb nu het antwoord op mijn vragen.

Verslag vogelexcursie Eempolders-West

Door Henk Bokkers

Prachtig weer, maar lastig om te bepalen wat je aan moet trekken. De ochtend begint fris maar de temperatuur loopt langzaam maar zeker op tot boven de 20 graden.

We zijn slechts met drie personen. Neemt niet weg dat we ontzettend veel gezien hebben.
Het begint al bij het theehuis, startpunt van de route. Bij aankomst worden we begroet door klepperende Ooievaars. Iets verder vliegen Blauwe reigers af en aan om de nog niet uitgevlogen jongen te voeren, Geluid van Groenling, Tjiftjaf en Vink om ons heen. Een Zanglijster zingt er op los en een Merel verdwijnt in het kreupelhout. We gaan op stap. Als we de hoek om gaan horen we Ringmussen en Huismussen. Een Koolmees laat zich luid horen.

Hier in de bomen nog een paar Zwarte Kraaien en wat Kauwtjes. In de polder zie je ze bijna niet omdat er geen bomen voor ze zijn om zich in te verbergen of als uitkijkpost te gebruiken.
Wel laat een stuk verder een Raaf horen dat hij zich wel best lekker voelt in de polder.

Hoe verder we het veld in lopen over de “vogelboulevard”, hoe meer we te zien krijgen van de grote drie van de weidevogels: Grutto, Kievit en Tureluur.
In de plasjes en weilanden zien we Knobbelzwanen, Futen, Meerkoeten en Wilde eenden,

We richten de telescoop op een groep Kokmeeuwen. En inderdaad zitten er een paar Zwartkopmeeuwen tussen. Op een paal zit een Buizerd. Gele Kwikstaarten zullen we niet zien, maar wel regelmatig Witte Kwikstaarten langs de randen van de plasjes en over ons heen vliegend.

Bij de plasjes hebben we intussen ook de Slobeend en de Krakeend gezien. De Graspieper horen we regelmatig Er gaat er een zelfs mooi op een paal zitten voor ons. Langs een grote plas terug: Eigenlijk staat de zon niet goed voor ons. We vermoeden dat we Kemphanen gezien hebben, maar dat is tegen de zon in niet helemaal duidelijk.

Wel duidelijk is de aanwezigheid van Canadese ganzen, Brandganzen en Grauwe ganzen. Bij de Grauwe ganzen lopen op verschillende plaatsen al pullen.
Onderweg zijn Grote mantelmeeuw en Zilvermeeuw goed te zien. Langs Ekster en Gaai weer richting startpunt.
Daar vandaan nog even naar de andere kant van de Eem rijden en genieten bij een plasje van de Kluten. Overigens zitten hier ook allerlei andere weidevogels en eenden. Een Bruine Kiekendief is nog een heel mooie waarneming op weg naar de Kluten.

Verslag vogelexcursie eiland De Kreupel - IJsselmeer

door Henk Bokkers - foto's Theo Jacobs

Mevrouw Brilduiker

Op 11 maart had de landelijke KNNV een boottocht georganiseerd naar het vogeleiland De Kreupel. Als afdeling besloten we dit als de maandelijkse excursie te beschouwen.
Na slechte voorspellingen was het een prachtige dag. Alleen de temperatuur op het water viel iets tegen, maar daar was voor gewaarschuwd.
Op de boot kon men ook enkele lezingen bijwonen, onder andere over de Marker wadden. Onze voorkeur ging uit naar het zoeken van vogels met verrekijker en telescoop.
Tegen de oever zaten dan ook vele Kuifeenden en Meerkoeten. De Brilduikers en Grote zaagbekken waren ook nog niet allemaal vertrokken. Ook ontdekten we nog enkele Nonnetjes. Zelfs een Pijlstaart liet zich bij de Wilde Eenden nog even goed zien. In een inham konden we zien dat er al weer vele Lepelaars terug zijn. Langs de oevers veel Blauwe reigers, en veel Zilverreigers. De Futen waren al volop aan het baltsen. De laatste Smienten waren nog niet vertrokken. Af en toe zagen we grote groepen in de lucht. Nu en dan dook er een Dodaars weg.
Er was veel voedseltrek in de lucht van Aalscholvers. In de buurt van het eiland zagen we nog duizenden Toppereenden.
Het eiland zelf werd bevolkt door een grote groep Aalscholvers. Veel Kokmeeuwen. Grauwe Ganzen, Grote Canadese ganzen en zelfs een kleine Canadese gans. Ook Bergeenden, Kieviten, Wulpen en een enkele Grutto lieten zich goed zien. Strandlopertjes liepen naar voedsel te zoeken evenals de Scholeksters. Ook hier waren Nijlganzen die de rust probeerden te verstoren, net als op veel andere plekken.
Naast Kokmeeuwen zagen we de Grote Mantelmeeuw, Zilvermeeuw en een enkele Geelpootmeeuw.
Alleen de Zwartkopmeeuw hebben we deze keer niet gezien. Daarvoor was het waarschijnlijk nog iets te vroeg. Met hun vriendelijke kopje vielen de Stormmeeuwen wel op.
Op de terugweg langs de Markerwadden lagen ook vele soorten eenden en een Torenvalk vergezelde ons een stukje.
Een stop op de Praambult bij de Oostvaardersplassen waar we Brandganzen opgejaagd zagen worden door een Vos. Twee Zeearenden lieten zich mooi bewonderen, net als de groep Goudplevieren die de lucht in ging. Langs een vrij groot aantal Buizerden voerde de weg weer naar huis.

Toppereenden

Gezocht: visliefhebbers

In de tentoonstellingsruimte van Het Groene Huis staan drie streekaquaria met lokale vissoorten.
Voor het onderhoud van de aquaria zoeken we wat hulp.
Meer informatie op http://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/verzorger-aquaria

~~~~~~

Gezocht: vogeltellers

Sovon - Stichting Onderzoek Vogels Nederland - heeft KNNV'er Henk Bokkers gevraagd een gebied te claimen om daar enkele jaren weide- en akkervogels te tellen. Alle gebieden liggen in de directe omgeving van Leusden. De bedoeling is om een gebied in de maanden april en mei vijf keer een ochtend te bezoeken. Dat hoeft niet rond zonsopkomst.
Er is nu door Henk Bokkers een gebied geclaimd dat globaal ligt tussen het Valleikanaal en de Engweg. Henk is benieuwd of er mensen zijn die graag eens mee willen om te tellen.
Je kunt je bij hem opgeven via telefoonnummer 06 - 54 622 698.

~~~~~~

Help vleermuizen zoeken

Overdag houden ze zich verscholen en pas rond de schemer worden ze actief. Het zijn mysterieuze dieren, die vleermuizen. Sommige vleermuissoorten gebruiken de holtes van gebouwen om in te verblijven. In bijna alle gevallen doen ze dat onopgemerkt door de mens.

In Amersfoort wordt samen met de gemeente al een aantal jaren onderzoek gedaan door een groep vrijwilligers om vleermuisverblijven te lokaliseren. Het onderzoek vindt plaats in de zomermaanden in de vroege ochtend, ruim vóór zonsopkomst. Vrijwilligers gebruiken een zogeheten batdetector om vleermuisgeluiden hoorbaar te maken. Door de vleermuizen te volgen en hun vlieggedrag te bestuderen is het mogelijk de verblijfplaatsen en kolonies te lokaliseren. Zo kan die plek in de toekomst worden beschermd.

Lijkt het je leuk om mee te zoeken naar vleermuizen en meer over vleermuizen te weten te komen? Meld je dan nu aan bij de VLAM - Vleermuizenwerkgroep Amersfoort.

Dat kan via e-mail: werkgroep@vleermuizenamersfoort.nl

Meer informatie staat op http://www.vleermuizenamersfoort.nl .

De Vleermuizenwerkgroep is ook betrokken bij de vogelweek. Zie: https://www.vogelweek.nl/wat-is-er-te-doen/details/?excursie=1290

~~~~~~

Meer telprojecten

Gierzwaluwen tellen. Zie www.hetgroenehuisamersfoort.nl/gierzwaluw.

Gebiedsinventarisatie Rusthof www.knnvamersfoort.nl.

Broedende ganzen in de stad. Meld dit op vogelnet of op waarneming@amersfoort.nl.

Lieveheersbeestjes telling op scholen http://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/lieveheersbeestjestelling-op-basisscholen.

Mierendeterminatiecursus en telling in Amersfoort http://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/agenda/mierendeterminatiecursus.

Alle waarnemingen van vogels uit Amersfoort en omgeving zijn welkom bij: vogelnet@amersfoort.nl.

Zeldzaamheden in Amersfoort zien en doorgeven? Geef je op voor de whatsappgroep Zeldzaamheden in Amersfoort e.o. door een app te sturen aan Gideon Vreeman, tel. 0642309171 of Adriaan Sleeuwenhoek, tel. 0615013985.

Informatie over groene activiteiten in Amersfoort op de website van Het Groene Huis: www.hetgroenehuisamersfoort.nl.
~~~~~~

Ei-genaardigheden

Stel je eens voor: een koolmees legt zo'n acht eieren in haar nest. Dat kan zelfs oplopen tot twaalf.
Zie je het voor je? Zoveel eieren in één koolmees? Zou ze niet ontploffen?

Als de koolmees alle eieren tegelijk zou leggen, zou ze inderdaad ontploffen. Die acht eieren - of tien, of twaalf - zijn bij elkaar net zo groot als de koolmees zelf.

Hoe lossen vogels dat op? Net zoals auto's gemaakt worden. Een lange lopende band, waarbij steeds een stukje aan het geraamte wordt toegevoegd.
In de eierstokken van vogelvrouwen liggen een heleboel eieren opgeslagen. Alleen, die zijn dan nog minuscuul klein. De eieren die gelegd gaan worden in het nest, worden in de eileider stukje bij beetje ontwikkeld.

Het verst ontwikkelde ei wordt als eerste gelegd, waarna de wachtende eieren een stukje opschuiven, richting uitgang, de cloaca.
De eieren zitten in de vogel zonder schaal er om heen. Die wordt pas als laatste gemaakt, zodat niet alle eieren stuk gaan als de vogel ergens tegenaan vliegt... En natuurlijk zou het ook niet passen.

Als eerste wordt in het vlies de dooier gevormd, met daar in vetten en andere voedingsstoffen. Iets later wordt het eiwit gemaakt: dit bevat de voorraad 'drinkwater' voor het kuiken-in-wording. Het ei wordt nu al flink groter en is aardig op weg naar het nest.

Dan komt misschien wel het belangrijkste deel: de eischaal. Dit is een kalkpantser om het kuiken te beschermen. Vogels die te weinig kalk krijgen, leggen zogenaamde windeieren, eieren zonder schaal. Deze kuikens redden het niet. De schaal is dus erg belangrijk. Zodra de schaal af is, wordt het ei gelegd.

Blijft de vraag waarom vogels eieren leggen. Is het niet handiger om, net zoals bij zoogdieren, het jong zo lang mogelijk in het lichaam te houden?
Nee, voor vogels zijn eieren de veiligste manier om voor nageslacht te zorgen.

Vogels zijn in verhouding tot andere dieren een heel stuk lichter, omdat ze moeten vliegen. Door het extra gewicht dat de jonge vogels met zich mee zouden brengen, zou de moeder maar moeilijk kunnen opstijgen. Het risico om gegrepen te worden is dan groot. Een ei is dus wel zo veilig. Ook voor moeders.

Tekst: Marieke Dijksman

Overgenomen van de Vogelbescherming Nederland.

IVN

Het IVN, Instituut voor natuur- en milieu-educatie en duurzaamheid, is een vereniging van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer (kennis over) natuur en een betere kwaliteit van het milieu.
Verspreid over Nederland heeft het IVN zo'n 170 plaatselijke afdelingen en een aantal regionale consulentschappen. Meer dan 17.000 leden zetten zich actief in voor de natuur en het milieu door middel van allerlei voorlichtende en educatieve activiteiten.
Minimum bedragen contributie: actief lid € 20,-, gezinslid € 5,-, donateur € 10,- en jeugdlid € 10,-.
Uitgaven: vier maal per jaar het landelijke blad Mens en natuur. Plus vier maal per jaar de lokale uitgave De Natuurkijker. Plus digitale nieuwsbrieven, ook onder de naam De Natuurkijker.
Voorzitter Ruud van Nus Tel. 033 - 462 30 11
E-mail ruudvannus@live.nl
Meer informatie: www.ivnamersfoort.nl

KNNV

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is een vereniging voor veldbiologie en houdt zich actief bezig met natuurbeleving, natuurstudie en natuurbescherming. Jong en oud kunnen er terecht. Onder de leden zowel vakmensen als liefhebbers die meer willen weten.
De KNNV verzorgt excursies, kampen, reizen, lezingen en inventariseert natuurgebieden. Leden ontvangen het verenigingsblad Natura dat vier keer per jaar verschijnt, met informatieve artikelen over natuur, natuurbescherming, boekbesprekingen en nieuws uit de vereniging. KNNV- leden krijgen kortingen op boeken uit de eigen KNNV-Uitgeverij.
Het lidmaatschap van de vereniging kost 28 euro per jaar voor leden en 14 euro voor huisgenootleden. Donateurs betalen minimaal 10 euro per jaar. Uitgaven: vier maal per jaar het landelijke blad Natura. Plus vier maal per jaar de lokale uitgave De Natuurkijker. Plus digitale nieuwsbrieven, ook onder de naam De Natuurkijker.
Voorzitter: Joop de Wilde Tel. 033 494 21 26
E-mail: jdewilde@euronet.nl
Meer informatie: www5.knnv.nl/amersfoort.

Het IVN en de KNNV samen hebben werkgroepen op de gebieden van vogels, planteninventarisatie, natuurwandelingen, lezingen, vleermuizen, cursussen, duurzaamheid, kinderen, ruimtelijke ordening, fotografie, bomen knotten en werken in de natuur.

Colofon

DeNatuurkijker is het gecombineerde blad van de KNNV en het IVN Amersfoort en omstreken.
Het blad verschijnt op papier en digitaal op 1 maart, 1 juni, 1 september en 1 december, plus tussendoor wanneer er iets is te melden, maar dan alleen digitaal.

Redactie: Kees Quaadgras
E-postadres: redactie.natuurkijker@gmail.com